

Kundcase

NSR, Nordvästra Skånes Renhållning

Insamlingsystem från bord till jord

NSR AB (Nordvästra Skånes Renhållnings AB) ägs av de sex kommunerna i nordvästra Skåne: Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Åstorp och Ängelholm. Deras mål är att bidra till ett långsiktigt hållbart och kretsloppsbaseerat samhälle. NSR arbetar med att ta hand om avfall och återvinningsmaterial på bästa sätt med hänseende till miljö, arbetsmiljö, teknik och ekonomi. Sedan många år har de samarbetat med San Sac i olika produktrelaterade sammanhang.

BO NORDSTRÖM och Lennart Jensen är båda avfallsrådgivare på NSR och har arbetat många år i renhållningsbranschen. De berättar om sin resa mot kommunernas ökade insamling av matavfall.

Under mitten på 90-talet byggde NSR en mindre anläggning för att utvinna biogas från matavfallet och göra verksamheten självförsörjande. Idag är den Sveriges största biogasanläggning men drivs inte längre i NSR:s regi. NSR och kommunerna i Skåne har genom åren provat sig fram med en mängd olika lösningar för att samla in matavfallet med varierande resultat – med olika typer av kärl och påsar. Lennart och Bo delar generöst med sig av erfarenheterna och lärdomarna, och berättar även om vilken typ av lösning de till slut landade i för optimal insamling av matavfall från hushåll, storkök och restauranger.

Papper vs. bioplast

För NSR har materialet i matavfallspåsen varit av underordnad betydelse. Det är snarare funktionen i alla led, som varit vägledande i deras val. Från kommuninvånarna och verksamheternas insamling, till behandlingen av avfallet och de restprodukter som lantbrukarna använder som biogödsel.

”Informationsinsatser kombinerat med att alla hushåll fått ventilerande påshållare har gjort att papperspåsen fått gott renommé, även om många önskar att den var förslutningsbar.”

Lennart Jensen, avfallsrådgivare, NSR

Bioplastpåsar har historiskt tenderat att fastna i utrustningen på biogasanläggningarna under förbehandlingen eftersom påsarna kan dra ihop sig som vajrar runt axlarna i maskinerna. Det är töjbarheten som avgör om påsarna virar sig eller om de dras sönder. Avfall Sverige tar därför fram nya riktlinjer för bioplastpåsar med målsättningen att påsarna ska gå sönder och inte fastna.

I det tidiga arbetet med matavfallsinsamling avhjälpes dock problemet med en så kallad påsrivare, som rev sönder påsarna så att de inte skulle fastna, vilket ledde till en annan utmaning. De första bioplastpåsar som kom på 90-talet innehöll nämligen relativt stora mängder plast. I torrsubstansen som användes som gödsel på åkrarna blev det då kvar små plastpartiklar, mikroplaster, som på detta sätt slutligen hamnade på åkrarna. Bioplastpåsar har dock utvecklats mycket sedan de lanserades och därför har frågan om mikroplaster i hög grad spelat ut sin roll.

Lennart Jensen förklarar varför NSR slutligen valde papperspåsar framför bioplast:

– I informationsarbetet om matavfallsinsamling har papperspåsar varit pedagogiskt enklare att förklara för användarna, då papper uppfattas som ett miljövänligt material som fungerar bra tillsammans med matavfall. Informationsinsatser kombinerat med att alla hushåll fått ventilerande påshållare har gjort att papperspåsen fått gott renommé, även om många önskar att den var förslutningsbar. För kunden finns det dock fördelar med bioplastpåsar genom att de kan förslutas och att genomträngningen av vätska är mindre.

För NSR har papperspåsen hittills varit det självklara valet, men man bevakar noga den snabba utvecklingen av biologiskt nedbrytbara bioplastpåsar. Därför är det inte uteslutet att de en dag väljer biopåsar i stället.

Torrt avfall luktar - surt stinker

Ifråga om kärnen för påsarna provade man alltifrån helt vanliga sopkärl till perforerade kärl (i sidorna), kärl med dubbelbotten och kärl med "hatt" på där ventileringen sker i locket. När matavfallet från villor började sorteras i fyrfackskärl underskattades mängden som skulle hamna i insatsen för matavfall, berättar Bo. Det bildades även mer fukt än vad man hade räknat med vilket gjorde att innehållet fastnade i insatsen, eller frös fast vintertid eftersom påsarna inte kunde andas:

– Vi brukar säga att torrt avfall luktar, men surt avfall stinker. Så det vi fick förbättra hand-

lade i huvudsak om att göra mer plats för matavfall och göra miljön för påsarna luftigare.

Det man till slut kom fram till var att använda icke perforerade plastkärl. Helst ska de stå i välventilerade miljöhus. Tömning sker en gång i veckan för flerfamiljshus och för villor gäller tvåveckorsintervall. För matavfallet från villahushållen sker ingen ventilering och där används enbart papperspåsar. Bioplast används huvudsakligen där det hanteras väldigt mycket vått avfall – i verksamheter, storkök och restauranger.

"What's in it for me?" - att få hushållen att sopsortera

Lennart betonar att det tar lång tid att ändra människors beteende och det gäller att inte försöka göra allt på en gång. Bättre då att sätta upp etappmål som man betar av efterhand. Bo menar att en stor del av framgångarna för NSR:s kommuner har sin grund i att de haft ett bra insamlingssystem som fungerar från bord till jord, och som grundar sig i kommunernas lokala förutsättningar. För de kommuner som ska komma igång eller utöka matavfallsinsamlingen är det information som gäller. Bo avslutar:

– Arbetet måste vara kontinuerligt – bara för att man blir bättre kan man inte sluta informera. Dessutom är det viktigt att informera i alla led – inte bara slutanvändarna utan även de som arbetar i den egna verksamheten. På NSR kan vi ju faktiskt gå ut och säga att våra sopbilar och övriga fordon drivs av den biogas som vi samlar in; vi skapar vårt eget bränsle. Det gäller att hela tiden bevisa nyttan med arbetet och ge exempel som ger svar på frågan "what's in it for me?".

Bo Nordström,
senior advisor NSR.

HJÄLP MED RÄTT AVFALLS-LÖSNINGAR

San Sac hjälper kommuner att fatta rätt beslut om avfallslösning. Med expertis och brett produktsortimentet hjälper vi dig hela vägen från dimensionering, projektering, markarbeten till installation av lösningar för avfall och återvinning.

San Sac AB
Box 423
581 04 Linköping
Telefon 013-13 04 20
www.sansac.se
info@sansac.se

A part of SAN SAC GROUP